

Spodbujanje čustvenega in socialnega učenja kot ena izmed možnosti doseganja kakovostnejšega znanja

Dr. Ana Kozina
Pedagoški inštitut
ana.kozina@pei.si

PEDAGOŠKI INŠTITUT



Program
Vseživljenjsko
učenje

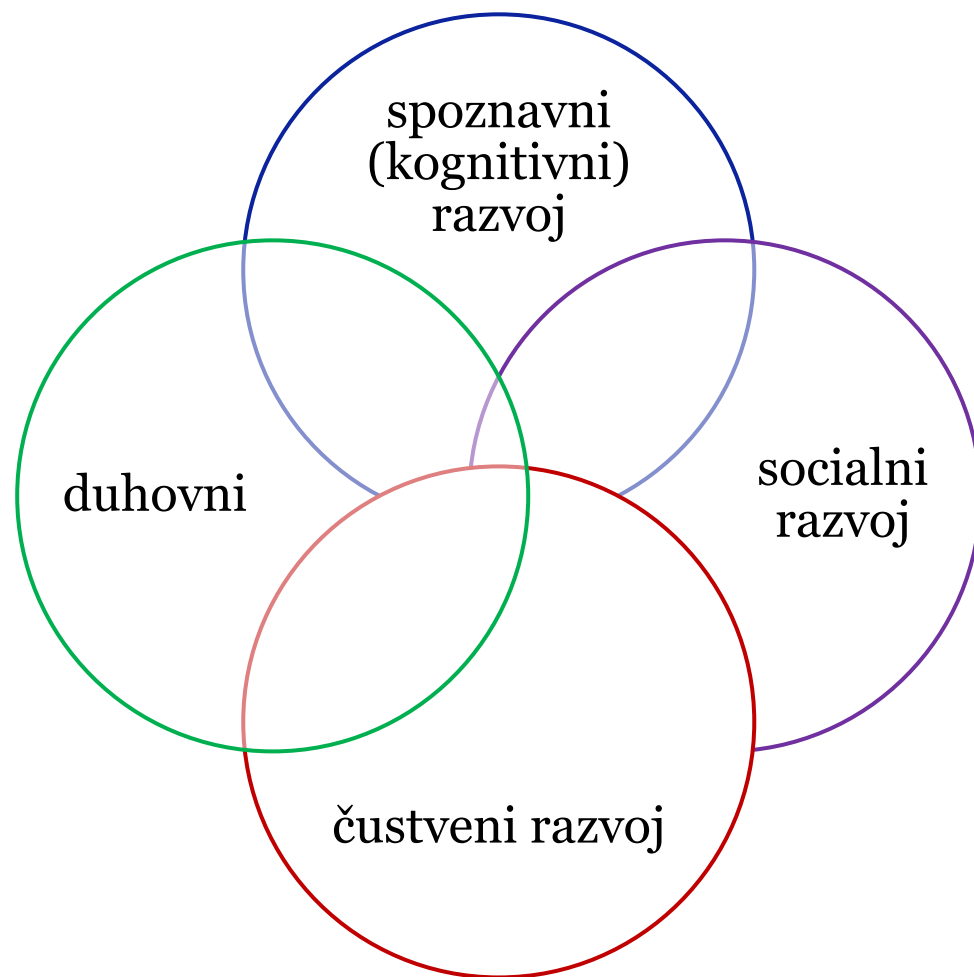
Cilji šole

– zagotavljanje splošne izobrazbe vsemu prebivalstvu

– vzpodbujanje skladnega, spoznavnega, čustvenega, duhovnega in socialnega razvoja posameznika

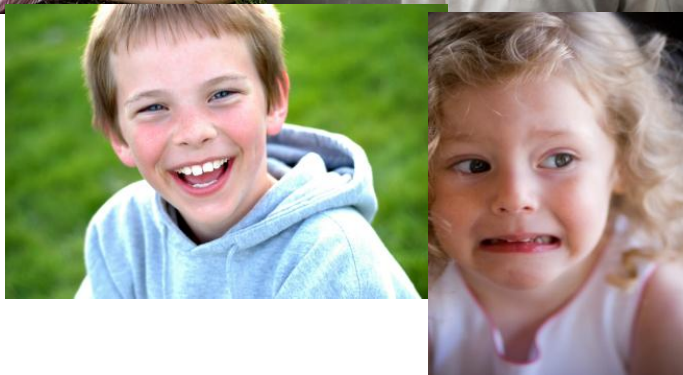
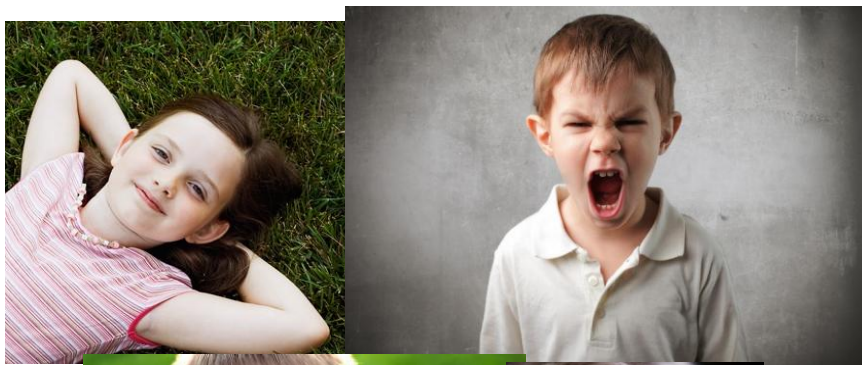
– ...

(zakon o osnovni šoli, 3. člen)



Učenje in poučevanje v šolah poleg učne komponente vsebuje še močno čustveno in socialno komponento

(Zins, Weissberg, Wang in Walberg, 2004).



Kaj je socialno in čustveno učenje

Socialno in čustveno učenje je proces skozi katerega otroci in odrasli razvijajo socialne in čustvene spretnosti:



“Večina otrok in mladostnikov ima pomanjkljive socialne in čustvene spretnosti, kar skupaj z nizko povezanostjo šolo vodi v opustitev šolanja, še posebej na prehodu iz osnovne v srednjo šolo.”
(Blum in Libbey, 2004).

Vpeljava čustvenega in socialnega učenja v šole

- 1. dokazano učinkoviti programi čustvenega in socialnega učenja (npr. FRIENDS, PATHS...)
- 2. razvijanje pozitivne šolske/razredne klime



večja navezanost, vključenost in privrženost šoli



manj problematičnega vedenja, več priložnosti za razvoj



večji učni uspeh in uspeh v življenju

Povezanost z učnim dosežkom

- Metaanaliza Durlaka in sodelavcev (Durlak idr., 2011)
- 213 raziskav, preko 270 000 otrok in mladostnikov

UGOTOVITVE:

- Otroci in mladostniki izpostavljeni univerzalnim programom socialnega in čustvenega učenja imajo v primerjavi s kontrolnimi skupinami:
 1. **boljše socialne in čustvene spretnosti;**
 2. **več prilagojenega vedenja (manj agresivnega vedenja, manj anksioznosti, manj depresivnosti...)**
 3. **bolj pozitiven odnos do sebe, drugih, šole;**
 4. **v povprečju zvišanje učnega dosežka za 11 percentilov (testi znanja in šolske ocene)**
- Pozitivni učinki vztrajajo **vsaj 6 mesecev** po zaključku programov
- Programe učinkovito izvajajo **učitelji** na šoli
- Programi so učinkoviti **na vseh stopnjah šolanja**
- Pomembna je **kakovost programov**

Kaj pa v Sloveniji?

- Sekundarne analize raziskav TIMSS in TIMSS za maturante: negativna šolska klima, negativen odnos do matematike in naravoslovja ter nizka ocena lastne uspešnosti pri matematiki in naravoslovju učencev in dijakov sta povezani z višjo anksioznostjo in agresivnostjo (Kozina, 2011; Kozina, 2013)
 - **Predpostavka: izboljšanje socialnih in čustvenih spretnosti manjša anksioznost in agresivnost in izboljšuje odnos do šole, kar lahko vodi v višje učne dosežke**
- Načrti za naprej: Preverjanje učinkovitosti programa socialnega in čustvenega učenja FRIENDS (Barrett, 2005) v osnovnih šolah v Sloveniji.

Za konec



Dr. James J. Heckman
Nobelov nagrajenec, 2000

“Naša najboljša možna dolgoročna investicija v človeški kapital je čustveno, socialno in kognitivno izobraževanje. Do današnjega dne smo v izobraževalnem sistemu v celoti zanemarili prvi dve področji. Eno izmed najbolj pomembnih sporočil literature s področja učinkovitih zgodnjih intervencij je, da imamo na socialne spretnosti ter motivacijo za razliko od IQ-ja večji vpliv. Te spretnosti vplivajo tako na delovanje v šoli kot delovanje v službenem okolju kasneje. Prepogosto tako ocenjujemo, da so samo kognitivne sposobnosti tiste, ki so ključnega pomena za uspeh v življenju.”

Več informacij

- Zins, J.E., Weissberg, R.P., Wang, M.C. in Walberg, H.J. (2004). *Building academic success on social and emotional learning. What does research say?* New York: Teachers College Press.
- Durlak, Weissberg, Dymnicki, Schellinger in Taylor (2011). The impact of enhancing students' social and emotional learning: a meta-analysis of school-based universal interventions. *Child development*, 1, 405–432.
- Zins, J. E., Bloodworth, M.R., Weissberg, R. P. in Walberg, H. J. (2004). The scientific base linking social and emotional learning to school success. *Journal of Educational and Psychological Consultation*, 17 (2 in 3), 1941-210.
- Pekrun, R. (2009). Emotions at school. V K.R. Wentzel in A. Wigfield (ur.), *Handbook of motivation at school* (575 – 604). New York: Routhledge.
- www.casel.org
- <http://pathwayshrc.com.au/>